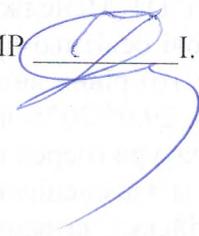

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет соціально-гуманітарних технологій спорту та реабілітації
Кафедра психології, педагогіки та суспільних дисциплін

Затверджено
Науково-методичною радою Університету,
протокол від «15» 09 2026 р. № 6

Голова НМР І. ШЕМЕЛИНЕЦЬ

Робоча програма навчальної дисципліни
«ФІЛОСОФІЯ»

для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
денної та заочної форми навчання
галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
спеціальність С4 Психологія
освітньо-професійна програма «Психологія»
С7 Журналістика
освітньо-професійна програма «Журналістика і зв'язки з громадськістю»
галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
спеціальність В11 Філологія (за спеціалізаціями)
спеціалізація В 11.041 Германські мови та література (переклад включно), перша - англійська
освітньо-професійна програма «Германські мови та літератури (переклад включно)»
галузь знань А Освіта
спеціальність А7 Фізична культура і спорт
освітньо-професійна програма «Фізична культура і спорт: тренер з виду спорту»
галузь знань Д Бізнес, адміністрування та право
спеціальність D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»
спеціальність D3 Менеджмент
освітньо-професійна програма «Управління комунікаціями та бізнес-процесами»
освітньо-професійна програма «Менеджмент митної справи»
статус дисципліни: обов'язкова

Ірпінь 2025

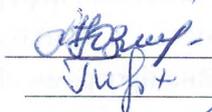
Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія» укладена на основі освітньо-професійної програми «Психологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності С4 Психологія, затвердженої Вченою радою Університету 29.05.2025 протокол №15; на основі освітньо-професійної програми «Фізична культура і спорт: тренер з виду спорту» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності А7 Фізична культура і спорт, затвердженої Вченою радою Університету 29.05.2025 протокол № 15; на основі освітньо-професійної програми «Управління комунікаціями та бізнес-процесами» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності D3 Менеджмент, затвердженої Вченою радою Університету 29.05.2025 протокол №15; на основі освітньо-професійної програми «Менеджмент митної справи» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності D3 Менеджмент, затвердженої Вченою радою Університету 29.05.2025 протокол №15; на основі освітньо-професійної програми «Журналістика і зв'язки з громадськістю» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності С7 Журналістика, затвердженої Вченою радою Університету 29.05.2025 протокол №15 та на основі освітньо-професійної програми «Германські мови та літератури (переклад включно)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності В11 Філологія (за спеціалізаціями) В 11.041 Германські мови та література (переклад включно), перша - англійська, затвердженої Вченою радою Університету 29.05.2025 протокол №15; на основі освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, затвердженої Вченою радою Університету 29.05.2025 протокол №15

Укладачі:

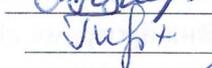
В. МАНДРАГЕЛЯ, д-р. філос. наук, професор

Гарант ОП «Психологія»

М. ЗАУШНІКОВА, канд. психол. наук, доцент

Гарант ОП «Журналістика і зв'язки з громадськістю»

Т. ГИРИНА, д-р. наук із соц. ком., професор

Гарант ОП «Фізична культура і спорт: тренер з виду спорту»

Ю. СЕРГІЄНКО, канд. наук з фіз. виховання і спорту, доцент

Гарант ОП «Германські мови та літератури (переклад включно)»

І. КОВАЛЬЧУК, канд. філол. наук, доцент

Гарант ОП «Фінанси, банківська справа та страхування»

Г. СКРИПНИК, канд. екон. наук, доцент

Гарант ОП «Управління комунікаціями та бізнес-процесами»

О. СУНЦОВА, д-р. екон. наук, професор,

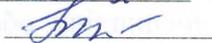
Гарант ОП «Менеджмент митної справи»

Н. ДЕРЖАК, канд., екон., наук, доцент

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою психології, педагогіки та суспільних дисциплін від 05.12.2025 № 6.

Завідувач кафедри

І. ПЕСТУХОВА, канд. пед. наук, доцент

Розглянуто і схвалено вченою радою факультету соціально-гуманітарних технологій, спорту та реабілітації від 09.12.2025 № 5.

Голова вченої ради соціально-гуманітарних технологій, спорту та реабілітації

Н. ЗИКУН, д-р. наук із соц. комунікацій, професор

Завідувач навчально-методичного відділу

Г. ГРИЩУК, доктор філософії

Реєстраційний № _____

ЗМІСТ

1. ПЕРЕДМОВА.....	4
2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
3. КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	7
4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	10
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	13
6. ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	19
7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	21
8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	25
9. ЛИСТ МОНІТОРИНГУ ТА ДОДАТКИ	27

1. ПЕРЕДМОВА

Анотація навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна «Філософія» відноситься до навчальних дисциплін циклу гуманітарної підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальностей А7 Фізична культура і спорт освітньо-професійна програма «Фізична культура і спорт: тренер з виду спорту», С7 Журналістика освітньо-професійна програма «Журналістика і зв'язки з громадськістю», С4 Психологія освітньо-професійна програма «Психологія», В11 Філологія (за спеціалізаціями) спеціалізація В 11.041 «Германські мови та література (переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійна програма «Германські мови та літератури (переклад включно)», D3 Менеджмент освітньо-професійна програма «Управління комунікаціями та бізнес-процесами» та освітньо-професійна програма «Менеджмент митної справи», D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування».

Метою навчальної дисципліни є: ознайомлення студентів з багатим пластом філософських знань, історією виникнення та розвитку філософії, її ведучими течіями і основними проблемами, котрі завжди мали і мають світоглядну спрямованість; формування і розвиток у студентів теоретичного мислення, здатності творчо, діалектично розглядати явища і процеси навколишньої дійсності, оволодіння методологією пізнання та практичної діяльності.

Завдання навчальної дисципліни – навчити студентів самостійно орієнтуватись в палітрі філософських напрямів, течій і шкіл; сформувати вміння співвідносити філософські, світоглядні ідеї та теорії з практикою суспільного життя, діяльністю класів та соціальних груп, політичних партій, етнічних об'єднань тощо; створити належну теоретичну основу для вільного світоглядного самовизначення кожного здобувача.

Міждисциплінарні зв'язки.

Для ОП «Фізична культура і спорт: тренер з виду спорту» дисципліни-пререквізити: «Історія України: європейський вимір», дисципліни-постреквізити «Культура українського народу».

Для ОП «Германські мови та літератури (переклад включно)»: дисципліни-постреквізити «Культура українського народу», дисципліни-пререквізити «Історія України: європейський вимір».

Для ОП «Психологія» дисципліни-пререквізити: «Студії з безпеки та захисту», дисципліни-постреквізити «Історія психології».

Для ОП «Журналістика і зв'язки з громадськістю»: дисципліни-пререквізити «Культура українського народу», дисципліни-постреквізити «Зв'язки з громадськістю».

Для ОП «Управління комунікаціями та бізнес-процесами» дисципліни-пререквізити «Історія України: європейський вимір», дисципліни-постреквізити «Менеджмент».

Для ОП «Менеджмент митної справи» дисципліни-пререквізити «Іноземна мова за професійним спрямуванням» дисципліни-постреквізити «Статистичний аналіз даних».

Для спеціальності D2 Фінанси, банківська справа та страхування дисципліни-пререквізити: «Культура українського народу», дисципліни-постреквізити «Студії з безпеки та захисту».

Методи навчання. Основні методи: пояснювально-ілюстративний метод, інформаційно-рецептивний; репродуктивний метод (репродукція – відтворення); метод проблемного викладу; частково-пошуковий або евристичний метод; дослідницький метод. Використання продуктивних методів навчання, спрямованих на активізацію та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів: проблемні лекції, дискусії, бесіди, презентації, ілюстрації, метод проєктів, робота в малих групах, круглі столи, ігрові методи, дебати, мозкові штурми, різнотипні індивідуальні та групові проєкти, індивідуальна дослідницька робота.

Форми організації занять: лекційні, семінарські, практичні, самостійна та індивідуально-консультаційна робота, розгляд та аналіз ситуаційних завдань, кейсів, застосування інформаційних технологій та елементи дистанційного навчання в системі MOODLE ДПУ. Інтерактивні форми:

- 1) усне опитування на семінарських заняттях (проведення диспутів, brainstorming, ділових ігор);
- 2) проведення колоквиумів (заслуховування доповідей та повідомлень, їх обговорення і рецензування);
- 3) захист презентаційних проєктів;

4) робота з науковими джерелами.

Самостійна робота здобувача вищої освіти передбачає опанування теоретичного матеріалу з рекомендованої літератури. Наведені у програмі питання для самоконтролю покликані зорієнтувати здобувачів на вивчення і практичне засвоєння інструментарію, формування здатності узагальнити отримані результати, а також становитимуть основу при формуванні завдань до підсумкової атестації з курсу.

Індивідуально-консультаційна робота здобувача вищої освіти передбачає написання доповідей, есе, підготовку презентацій, тез на наукові конференції.

Форми та засоби діагностики результатів навчання. Метою поточного контролю є перевірка у здобувачів вищої освіти рівня набутих на лекціях, практичних заняттях та шляхом самостійного опанування програмного матеріалу, відповідних знань та умінь. Поточний контроль здійснюється персоналізованим оцінюванням роботи кожного здобувача вищої освіти. Структура поточного контролю враховує особливості денної, заочної форм навчання.

Максимально можлива оцінка за успішне засвоєння програмного матеріалу дисципліни складає 100 балів.

У поточному контролі знань здобувачів вищої освіти із дисципліни «Філософія» оцінюванню підлягають наступні *обов'язкові елементи*: системність і активність роботи на семінарських заняттях (у т.ч. і робота в малих групах); виконання модульних завдань.

Оцінка *системності і активності* роботи на семінарських заняттях передбачає контроль: рівня знань, продемонстрованого здобувачами вищої освіти під час виступів чи відповідей на семінарських заняттях та результатів виконання і захисту контрольних робіт чи інших завдань, винесених на конкретне семінарське заняття.

Формою підсумкового контролю знань для денної та заочної форми навчання є диференційований залік.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Характеристика навчальної дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (90 год/3 кредитів ЄКТС)

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Обов'язкова	
Модулів – 2	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2	1-й	1-й
Загальна кількість годин – 90	Семестр	
	2-й	2-й
	Лекції	
	20 год.	4 год.
	Семінарські	
	16 год.	2 год.
	Самостійна робота	
	52 год.	82 год.
	Індивід.-консульт. робота:	
	2 год.	2 год.
Форма семестрового контролю: диференційований залік		

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Обов'язкова	
Модулів – 2	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2	3-й	3-й
Загальна кількість годин – 90	Семестр	
	5-й	5-й
	Лекції	
	16 год.	4 год.
	Семінарські	
	14 год.	2 год.
	Самостійна робота	
	58 год.	82 год.
	Індивід.-консульт. робота:	
	2 год.	2 год.
Форма семестрового контролю: диференційований залік		

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Компетентності	Результати навчання
освітньо-професійна програма «Психологія»	
<p>ІК. здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК12. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесні.</p> <p>СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.</p>	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.</p> <p>ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, відстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей спів-розмовника.</p> <p>ПР 13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.</p> <p>ПР 15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p> <p>ПР 17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.</p> <p>ПР 20. Знати, розуміти та дотримуватися принципів неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесні у професійній діяльності.</p>

освітньо-професійна програма «Фізична культура і спорт: тренер з виду спорту»

<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю.</p> <p>ЗК 2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.</p> <p>ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК. 11. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК 13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.</p>	<p>ПРН1. Здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем.</p> <p>ПРН 4. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення.</p> <p>ПРН 22. Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоюрочесності поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх в професійній діяльності.</p>
---	--

освітньо-професійна програма «Журналістика і зв'язки з громадськістю»

<p>ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі соціаль-</p>	<p>ПР03. Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована</p>
--	---

<p>них комунікацій, передбачає застосування положень і методів соціально-комунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов.</p> <p>ЗК 03. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.</p>	<p>й проведена самостійно або разом з колегами</p> <p>ПР09. Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства</p> <p>ПР10. Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей і досягнень.</p> <p>ПР 18. Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва.</p>
--	--

освітньо-професійна програма «Германські мови та літератури (переклад включно)»

<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтеграції мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпритації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).</p> <p>ЗК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.</p> <p>ЗК 14. Розуміти та вміти критично осмислити концептуальні основи економічної теорії, які стосуються фінансів, банківської справи та страхування й узагальнюють засади і закономірності функціонування та розвитку фінансових систем.</p> <p>СК 12. Здатність до організації ділової комунікації.</p>	<p>ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.</p> <p>ПРН 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.</p>
---	---

освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.</p> <p>ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.</p>	<p>ПРН07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.</p> <p>ПРН10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем</p>
---	--

<p>ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 15. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.</p> <p>СК09. Здатність визначати, обґрунтовувати, реалізовувати та брати відповідальність за професійні рішення.</p> <p>СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.</p>	<p>ПРН15. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.</p> <p>ПРН19. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.</p> <p>ПРН23. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ПРН 24. Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.</p>
--	---

освітньо-професійна програма «Управління комунікаціями та бізнес-процесами»

<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов у сфері менеджменту, зокрема, в організаціях, або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних і поведінкових наук.</p> <p>ЗК.1. Здатність реалізувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК.2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК.6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>СК.15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p>	<p>РН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.</p> <p>ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.</p> <p>ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.</p>
--	---

освітньо-професійна програма «Менеджмент митної справи»

<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у сфері менеджменту, зокрема під час організації діяльності приватних підприємств та митних органів або у процесі навчання, що передбачає застосування ключових методів менеджменту, інших соціальних та поведінкових наук, а також знань щодо особливостей організації митної справи</p>	<p>ПРН 1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ПРН 13. Спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами.</p>
---	---

<p>в умовах невизначеності та динамічних змін з урахуванням комплексу вимог до здійснення фахової та навчальної діяльності.</p> <p>ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 7. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 12. Здатність генерувати Нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.</p>	<p>ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.</p> <p>ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.</p> <p>ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.</p>
--	---

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
денної та заочної форми навчання
(90 год. / 3 кредитів ЄКТС)

для ОП «Психологія», ОП «Германські мови та літератури (переклад включно)», ОП «Фізична культура і спорт: тренер з виду спорту», ОП «Фінанси, банківська справа та страхування», ОП «Управління комунікаціями та бізнес-процесами» та ОП «Менеджмент митної справи»

№ п/п	Змістовні модулі	Кількість годин									
		Денна форма					Заочна форма				
		Усь ого	Лек	Сем	ІКР	СРС	Усь ого	Лек	Сем	ІКР	СРС
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Предмет філософії та основні історико-філософські парадигми											
ЗМ 1 (Теми № 1-5)											
T.1	Предметне поле і функціональне призначення філософії	9	2	2		5	10	2	0		8
T.2	Філософія Давнього світу	8	2	0		6	8	0	0		8
T.3	Філософська думка Середньовіччя та Відродження	9	2	2		5	8	0	0		8
T.4	Класична західноєвропейська філософія	9	2	2		5	8	0	0		8
T.5	Українська філософська думка в контексті світової філософії	9	2	2		5	8	0	0		8
Всього за змістовним модулем		44	10	8		26	42	2	0		40
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)											
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Структура і актуальні проблеми сучасної філософії											
ЗМ 2 (Теми № 6-10)											
T.6	Філософські проблеми онтології	8	2	0		6	8	0	0		8
T.7	Пізнання як процес духовно-практичного освоєння світу	9	2	2		5	8	0	0		8
T.8	Методологічні проблеми наукового пізнання	11	2	2	2	5	11	0		2	9
T.9	Людина і суспільство у вимірах філософії	9	2	2		5	12	2	2		8
T.10	Філософський аналіз культури і цивілізації	9	2	2		5	9	0			9
Всього за змістовним модулем		46	10	8	2	26	48	2	2	2	42
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)											
Форма підсумкового контролю – диференційований залік											
Усього за навчальною дисципліною		90	20	16	2	52	90	4	2	2	82

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
денної та заочної форми навчання
(90 год. / 3 кредитів ЄКТС)

для ОП «Журналістика і зв'язки з громадськістю»

№ п/п	Змістовні модулі	Кількість годин									
		Денна форма					Заочна форма				
		Усь ого	Лек	Сем	ІКР	СРС	Усь ого	Лек	Сем	ІКР.	СРС
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Предмет філософії та основні історико-філософські парадигми											
ЗМ 1 (Теми № 1-5)											
T.1	Предметне поле і функціональне призначення філософії	8	2	0		6	10	2	0		8
T.2	Філософія Давнього світу	6	1	0		5	8	0	0		8
T.3	Філософська думка Середньовіччя та Відродження	8	1	2		5	8	0	0		8
T.4	Класична західноєвропейська філософія	10	2	2		6	8	0	0		8
T.5	Українська філософська думка в контексті світової філософії	10	2	2		6	8	0	0		8
Всього за змістовним модулем		42	8	6		28	42	2	0		40
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)											
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Структура і актуальні проблеми сучасної філософії											
ЗМ 2 (Теми № 6-10)											
T.6	Філософські проблеми онтології	7	1	0		6	8	0	0		8
T.7	Пізнання як процес духовно-практичного освоєння світу	9	1	2		6	8	0	0		8
T.8	Методологічні проблеми наукового пізнання	12	2	2	2	6	11	0		2	9
T.9	Людина і суспільство у вимірах філософії	10	2	2		6	12	2	2		8
T.10	Філософський аналіз культури і цивілізації	10	2	2		6	9	0			9
Всього за змістовним модулем		48	8	8	2	30	48	2	2	2	42
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)											
Форма підсумкового контролю – диференційований залік											
Усього за навчальною дисципліною		90	16	14	2	58	90	4	2	2	82

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМ. 1 (Т. 1-5): ПРЕДМЕТ ФІЛОСОФІЇ ТА ОСНОВНІ ІСТОРИКО-ФІЛОСОФСЬКІ ПАРАДИГМИ

Тема 1: Предметне поле і функціональне призначення філософії

План лекційного заняття:

1. Філософія як любов до мудрості. Критерії мудрості
2. Культурно-історичні умови виникнення філософії.
3. Співвідношення світогляду і філософії
4. Структура і функції філософського знання.
5. Роль філософії в сучасному житті суспільства.

План семінарського заняття:

1. Філософія як любов до мудрості. Зміст мудрості та його залежність від культурно-історичних і національних умов.
2. Історичні витоки філософування. Світогляд та його історичні типи.
3. Предмет, проблемне поле та функції філософії.
4. Роль філософії в культурі та поступі суспільства.

Питання для самостійної роботи:

1. Що вивчає філософія?
 2. Чи можна ототожнювати світогляд і філософію?
 3. Як можна оцінити історичне і культурне значення міфологічного тарелігійного світогляду?
 4. Як змінювались уявлення про мудрість?
 5. У чому полягає сутність мудрості?
 6. Які методи використовуються в філософії і в чому їх специфічна характерність?
 7. Яка структура і функції філософії?
 8. В чому полягає суспільна значущість філософії?
- Рекомендована література:** [1, 2, 3, 4, 5, 7, 10, 14]

Тема 2: Філософія Давнього світу

План лекційного заняття:

1. Особливості Східної та Західної філософських парадигм
2. Філософська думка давньої Індії.
3. Філософська думка давнього Китаю.
4. Парадигма античної філософії.
5. Ідеї, теорія пізнання та концепція ідеальної держави Платона.
6. Метафізика Аристотеля.
7. Філософія давнього Риму.

Питання для самостійної роботи:

1. Що вивчає історія філософії?
2. В чому своєрідність філософської думки давнього Сходу?
3. Назвіть основні школи давньоіндійської філософії та дайте їм характеристику.
4. В чому своєрідність філософської думки давньої Греції?
5. Які етапи виділяють в розвитку античної філософії?
6. Яка головна особливість християнської середньовічної філософії?
7. Розкрийте зміст понять «апологетика», «патристика», «схоластика».
8. Які головні теологічні проблеми Середньовіччя?
9. Основні ідеї філософії Аврелія Августина.

10. В чому полягає гуманізм і драма Ренесансу?
11. В чому полягає проблема методу Ф.Бекона?
12. Чи існують вроджені ідеї? Локк чи Декарт – хто більше має рацію?
13. Визначте найважливіші ідеї філософії Просвітництва.

Рекомендована література: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 13, 14, 16, 26]

Тема 3: Філософська думка Середньовіччя та Відродження

План лекційного заняття:

1. Загальні риси середньовічної філософії:
2. Апологетика та патристика. Філософсько-теологічне вчення Аврелія Августина
3. Схоластика: метод, етапи розвитку, роль університетів.
4. Проблема універсалій у середньовічній філософії
5. Гуманізм як новий світоглядний орієнтир.
6. Неоплатонізм і нова космологія (М. Кузанський, Дж. Бруно).
7. Соціальні утопії: Т. Мор, Т. Кампанелла.

План семінарського заняття:

1. Філософія Стародавнього Сходу: світоустрій та людина
2. Антична філософія: космоцентризм
3. Філософія Середніх віків: теоцентризм
4. Філософія епохи Ренесансу (антропоцентризм)

Питання для самостійної роботи:

1. Що вивчає історія філософії?
2. В чому своєрідність філософської думки давнього Сходу?
3. Назвіть основні школи давньоіндійської філософії та дайте їм характеристику.
4. В чому своєрідність філософської думки давньої Греції?
5. Які етапи виділяють в розвитку античної філософії?
6. Яка головна особливість християнської середньовічної філософії?
7. Розкрийте зміст понять –апологетика, –патристика, –схоластика.
8. Які головні теологічні проблеми Середньовіччя?
9. Основні ідеї філософії Аврелія Августина.
10. В чому полягає гуманізм і драма Ренесансу?
11. В чому полягає проблема методу Ф.Бекона?
12. Чи існують вроджені ідеї? Локк чи Декарт – хто більше має рацію?
13. Визначте найважливіші ідеї філософії Просвітництва.

Рекомендована література: [[1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 27]

Тема 4: Класична західноєвропейська філософія

План лекційного заняття:

1. Емпіризм (Ф. Бекон) та раціоналізм (Р.Декарт).
2. Французьке просвітництво.
3. Трансцендентальна філософія І.Канта
4. Система та метод філософії Г. Гегеля
5. Місце німецької класичної філософії в історії філософської думки.

План семінарського заняття:

1. Яке місце німецької класичної філософії у історії філософської думки?
2. Назвіть основні принципи етики І.Канта. Розкрийте гуманістичний потенціал його категоричного імперативу.
3. Доведіть, що філософія Г.Гегеля має системний, узагальнюючий характер.
4. Чому вчення Л.Фюєрбаха Ф.Енгельс назвав кінцем німецької класичної філософії?

5. Німецькі матеріалісти та їх внесок у філософію.

Питання для самостійної роботи:

1. Яка різниця між емпіризмом та раціоналізмом?
2. Які найбільш яскраві представники французького просвітництва?
3. Які основні ідеї у філософії Р. Декарта?
4. В чому полягає оригінальність ідей Ж-Ж. Руссо
5. Хто є основоположником сучасної діалектики?
6. Як вплинули французькі просвітники на революційні події в Європі?
7. У чому полягає велич Г. Гегеля?

Рекомендована література: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 16, 25]

Тема 5: Українська філософська думка в контексті світової філософії

План лекційного заняття:

1. Українська філософська культура та її специфіка.
2. Філософська думка часів Київської Русі.
3. Києво-Могилянська академія. Філософські ідеї Г. Сковороди.
4. «Філософія серця» П. Юркевича.
5. Проблеми нації і державності в українській філософії XIX-XX ст.
6. Культурно-філософський підйом 20-х років XX ст. («розстріляне відродження»)
7. Розробка філософських проблем в умовах розбудови української державності.

План семінарського заняття:

1. Світоглядно-філософська думка в Україні докиєворуських часів та доби Київської Русі.
2. Ренесанс та Просвітництво в Україні XV-XVIII ст.
3. Філософські традиції Києво-Могилянської академії.
4. Філософські ідеї Г. Сковороди.
5. Осмислення проблем нації і державності у вітчизняній філософії. XIX ст.– поч. XXI ст.

Питання для самостійної роботи:

1. Чому в усіх узагальнюючих працях, присвячених історії української філософії, автори пишуть про історію філософії «в» Україні, а не «про» українську філософію? Чи можлива взагалі історія української філософії?

2. Чи можуть бути об'єктом вивчення української філософії твори мислителів, які за етнічною приналежністю не є українцями, або які писали свої твори не українською мовою, проживали за межами України?

3. Назвіть особливості зародження української філософії.
4. Охарактеризуйте філософію на теренах України в докиєворуські часи.
5. Назвіть основні риси філософських пошуків мислителів Київської Русі.
6. Сформулюйте принципи філософії українського Ренесансу.
7. Визначте основні етапи українського Ренесансу.
8. Яких форм набувала Реформація в Україні?
9. Охарактеризуйте діяльність братств та визначте їх роль у зародженні академічної філософії.
10. В чому полягала сутність антропоцентризму та етноцентризму як домінуючих принципів класичного періоду української філософії?

Рекомендована література: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 12, 14, 18, 19]

ЗМ. 2 (Т.6-10): СТРУКТУРА І АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ФІЛОСОФІЇ

Тема 6: Філософські проблеми онтології

План лекційного заняття:

1. Концепція буття в історії філософії.
2. Буття як незмінне, нерухоме (Парменід) і буття як мінливе (Геракліт).
3. Аристотель про різні форми буття.
4. Р.Декарт і Г.Лейбніц про буття.
5. Місце німецької класичної філософії у питаннях буття.
6. Проблема субстанції. Монізм, дуалізм, плюралізм.
7. Рух, простір, час: сучасне розуміння.
8. Інформаційна картина світу.

Питання для самостійної роботи:

1. Як співвідносяться поняття «буття», «субстанція», «світ»?
2. Що таке онтологія?
3. Які існують підходи до вирішення проблеми світового начала?
4. Розкрийте зміст вислову "онтологічний поворот у філософії ХХ ст."
5. Дайте визначення поняттю «матерія».
6. У чому полягає єдність перервності та неперервності простору і часу. Наведіть приклади.
7. Назвіть філософські та фізичні властивості простору і часу.

Рекомендована література: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11]

Тема 7: Пізнання як процес духовно-практичного освоєння світу

План лекційного заняття:

1. Предмет гносеології і епістемології та їх методи.
2. Проблема пізнання в історії філософії. Скептицизм і агностицизм
3. Структура пізнавального процесу.
4. Засоби пізнання і види пізнавальної діяльності.
5. Проблема практики в історії філософії.
6. Творчість як конструктивний принцип пізнання.

План семінарського заняття:

1. Проблема пізнання у філософії. Структура пізнавального процесу.
2. Єдність чуттєвого і раціонального у пізнанні. Істина та її критерії.
3. Основні підходи до вирішення проблеми начала світу у філософії.
4. Поняття субстанції, матерії, буття. Монізм, дуалізм, плюралізм.

Питання для самостійної роботи:

1. Що вивчає гносеологія?
2. Як у сучасній гносеології визначається суб'єкт і об'єкт пізнання?
3. Назвіть основні форми чуттєвого пізнання.
4. Дайте характеристику основним формам раціонального пізнання.
5. Які пізнавальні здібності людини Ви знаєте? Розкрийте їх зміст.
6. Як можуть співвідноситись пізнання і віра?
7. Розкрийте основні аспекти поняття «наука».
8. У чому полягають основні закономірності розвитку науки?
9. Розкрийте специфіку рівнів та структури наукового пізнання
10. Для чого в пізнавальній діяльності необхідне поняття істини?
11. Чому омана є постійним супутником істини в процесі пізнання?
12. Назвіть основні види істини.

Рекомендована література: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 16, 22]

Тема 8: Методологічні проблеми наукового пізнання

План лекційного заняття:

1. Проблема методу у філософії.
2. Класифікація методів.
3. Місце філософських методів серед спеціальних і загальнонаукових методів.
4. Парадигма неklasичної науки. Т. Кун.
5. Поняття діалектики та її альтернатив: еклектики, догматизму, софістики, релятивізму.
6. Синергетика. Нелінійність, альтернативність розвитку.

План семінарського заняття:

1. Метод як усвідомлений спосіб пізнавальної діяльності.
2. Методи наукового пізнання
3. Загальнонаукові та спеціальні методи пізнання: порівняльна характеристика.
4. Поняття наукового дослідження

Індивідуально-консультаційна робота

Індивідуально-консультаційна робота виконується у вигляді презентації або реферату на одну із запропонованих тем:

1. Еволюція моделей пізнання у філософській традиції.
2. Знання як передумова і результат пізнання.
3. Роль досвіду у виборі методів пізнання.
4. Логіко-композиційна єдність системи методів та методології
5. Взаємозв'язок теоретичного і практичного знання
6. Метод як усвідомлений спосіб пізнавальної діяльності.

Питання для самостійної роботи:

1. Чим характеризується наука?
2. Назвіть критерії науковості?
3. Чим відрізняються емпіричне і теоретичне пізнання.
4. Дайте визначення методу спостереження.
5. Охарактеризуйте метод експерименту.
6. Що таке діалектичний метод?
7. Розкрийте особливості фундаментальних та прикладних досліджень.
8. У чому сутність гіпотези?

Рекомендована література: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 15, 20]

Тема 9: Людина і суспільство у вимірах філософії

План лекційного заняття:

1. Особливості філософського осмислення проблем людини.
2. Проблема людини у античній філософії.
3. Християнська концепція людини у філософії Середньовіччя.
4. Німецька класична філософія про людину.
5. Антропологічні проблеми у вітчизняній філософській думці.
6. Філософський зміст понять «особистість», «індивід», «індивідуальність».

План семінарського заняття:

1. Поняття людини. Суперечності визначення людини у філософії.
2. Біологічне і соціальне в людині.

3. Суспільство як предмет філософського аналізу.
4. Сучасні теорії суспільства.
5. Соціальна структура суспільства. Різновиди класифікацій соціальних спільнот.
6. Інформаційне суспільство: поняття, процес формування та проблеми.

Питання для самостійної роботи:

1. Назвіть причини зростання інтересу до антропологічної проблематики.
2. Чим пояснюється складність вивчення людини?
3. Розкрийте зміст поняття «антропосоціогенез». Охарактеризуйте основні теорії антропосоціогенезу.
4. У чому сутність проблеми співвідношення біологічного та соціального в людині? Які варіанти вирішення цієї проблеми Ви знаєте?
5. Розкрийте зміст понять «індивід», «індивідуальність», «особистість».
6. Що є предметом соціальної філософії?
7. Що таке суспільство? У чому полягає специфіка буття суспільства?
8. Назвіть основні сфери суспільного життя та охарактеризуйте їх.
9. В чому полягає специфіка інформаційного суспільства

Рекомендована література: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 17]

Тема 10: Філософський аналіз культури і цивілізації

План лекційного заняття:

1. Філософія культури.
2. Культура і цивілізація.
3. Історичні моделі культури та цивілізаційні типи.
4. Проблема кризи культури: історія та сучасність.

План семінарського заняття:

1. Еволюція поглядів на культуру.
2. Культура і національні традиції.
3. Цивілізаційний підхід до історії М. Данилевського та О. Шпенглера.
4. Розвиток цивілізаційних ідей у працях А. Тойнбі та С. Хантінгтона.
5. Інформаційне суспільство та культура.

Питання для самостійної роботи:

1. Коли почалося філософське осмислення культури?
2. Як змінювалося поняття культури протягом історії людства?
3. Чим відрізняється культура від цивілізації?
4. Основні ідеї праць М. Данилевського.
5. Яка роль О. Шпенглера у розвитку цивілізаційної теорії?
6. Скільки типів цивілізації визначає А. Тойнбі?
7. Назвіть основні елементи теорії С. Хантінгтона.
8. Як співвідносяться поняття культура і цінність?

Рекомендована література: [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 15, 18, 21, 23]

6. ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Визначте сутність філософії та її предмет.
2. Визначте структуру філософії.
3. Назвіть та проаналізуйте історичні чинники виникнення філософії.
4. Проаналізуйте міфологічний світогляд, його специфіку та основні риси.
5. Дайте визначення поняття «світогляд».
6. Назвіть основні підсистеми у структурі світогляду.
7. Назвіть основні риси релігійного світогляду.
8. Дайте характеристику філософії як специфічної форми світогляду.
9. Проаналізуйте співвідношення філософії, науки і релігії.
10. Обґрунтуйте основні функції філософії.
11. Визначте історичні етапи розвитку філософії.
12. Назвіть та проаналізуйте особливості східного та західного типів філософування.
13. Назвіть основні риси східної філософії.
14. Дайте коротку характеристику філософської думки Давнього Китаю.
15. Дайте оцінку вченню Конфуція про людину та її виховання.
16. Визначте основи та особливості давньоіндійської філософії.
17. Проаналізуйте даосизм як філософське вчення.
18. Визначте особливості античної цивілізації та історичні етапи розвитку античної філософії.
19. Проаналізуйте теоретичні засади софістики.
20. Обґрунтуйте діалогічну сутність філософії Сократа.
20. Проаналізуйте основні філософські ідеї представників Мілетської школи.
21. Проаналізуйте філософські погляди Геракліта.
23. Проаналізуйте вчення про буття і рух елеатів.
24. Проаналізуйте ідеалістичне тлумачення буття Платоном.
25. Обґрунтуйте вчення Аристотеля про матерію і форму.
26. Визначте особливості розвитку античної філософії в елліністичний період.
27. Назвіть та дайте коротку характеристику основних етапів середньовічної філософії.
28. Проаналізуйте сутність дискусії номіналістів і реалістів у філософії Середньовіччя.
29. Проаналізуйте основні ідеї епохи Відродження.
30. Обґрунтуйте релігійно-філософські витоки Реформації та Контрреформації.
31. Проаналізуйте соціальну філософію Н.Мак'явеллі.
32. Обґрунтуйте соціально-філософські витоки утопій епохи Відродження.
33. Проаналізуйте натурфілософію епохи Відродження.
34. Визначте соціально-політичні передумови та особливості філософії Нового часу.
35. Визначте специфіку та основні проблеми філософії Нового часу.
36. Розкрийте теоретичне обґрунтування емпіризму Ф.Беконом.
37. Проаналізуйте вчення Р.Декарта про методи пізнання.
38. Обґрунтуйте витоки суб'єктивного ідеалізму та агностицизму Д.Юма.
39. Дайте оцінку політичній філософії Д.Локка.
40. Проаналізуйте філософські ідеї французьких матеріалістів ХУІІІ ст.
41. Проаналізуйте основні проблеми «критичної» філософії І.Канта.
42. Розкрийте сутність діалектичного методу Г.В.Ф.Гегеля.
43. Обґрунтуйте антропологічний характер матеріалізму Л.Феєрбаха.
44. Визначте загальні риси та принципи німецької класичної філософії.
45. Дайте характеристику «філософії життя» (А.Шопенгауер, Ф.Ніцше)
46. Дайте коротку характеристику сучасної зарубіжної філософської антропології.
47. Дайте характеристику герменевтики як напрямку сучасної філософії.
48. Дайте характеристику феноменології як напрямку сучасної філософії.
49. Дайте загальну характеристику екзистенціалізму.
50. Обґрунтуйте роль несвідомого у психоаналізі З.Фрейда.
51. Дайте оцінку основним ідеям позитивізму.

52. Проаналізуйте основні ідеї сучасної релігійної філософії.
53. Основні ідеї матеріалістичного розуміння історії.
54. Обґрунтуйте роль Постмодерну у філософії.
55. Розкрийте основні періоди української філософської думки.
56. Філософія Київської Русі.
57. Назвіть основні принципи української філософії.
58. Проаналізуйте особливості філософії Києво-Могилянської академії.
60. Розкрийте зміст «філософії серця» Г.Сковороди.
61. Особливості філософії українського романтизму XIX ст.
62. Охарактеризуйте культурно-філософський підйом 20-х років XX ст. («розстріляне відродження»).
63. Визначте особливості діалектичного вчення та його альтернатив.
64. Розкрийте філософський зміст категорії «матерія».
65. Субстанційна і реляційна концепції простору та часу, їх світоглядна значущість.
66. Охарактеризуйте основні концепції походження свідомості.
67. Сутність основних підходів до визначення сутності людини
68. Обґрунтуйте проблему співвідношення біологічного та соціального в людині
69. Буття людини та його характерні форми.
70. Проаналізуйте основні цінності людського існування.
71. Визначте перспективи людини і смисл її існування з погляду сучасної філософії.
72. Проаналізуйте свободу як творче здійснення волі людини.
73. Охарактеризуйте основні види та форми пізнання.
74. Проблема тлумачення істини в сучасній філософії.
75. Особливості соціального пізнання.
76. Основні форми наукового пізнання.
77. Структура та функції культури
78. Сучасні підходи до філософського осмислення цінностей.
79. Розкрийте сутність поняття глобальних проблем сучасності, дайте їх класифікацію.
80. Тенденції загальнокультурної кризи сучасної цивілізації.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

для ОП «Психологія», ОП «Германські мови та літератури (переклад включно)», ОП «Фізична культура і спорт: тренер з виду спорту», ОП «Фінанси, банківська справа та страхування», ОП «Управління комунікаціями та бізнес-процесами» та ОП «Менеджмент митної справи»

Денна ф/н

Модулі	Змістовний модуль 1					Допуск – 50 балів	Диференційований залік - 50 балів	Загальна оцінка з курсу - 100 балів
Загальна кількість балів за модулем №1	18							
Теми	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5			
Семінарське заняття	3	-	3	3	3			
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи							
Модульна контрольна робота	6							
Модулі	Змістовний модуль 2							
Загальна кількість балів за модулем №2	27							
Теми	T.6	T.7	T.8	T.9	T.10			
Семінарське заняття	-	3	3	3	3			
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи							
Модульна контрольна робота	6							
Індивідуально-консультаційна робота	9							
Підсумковий тестовий контроль на порталі дистанційної освіти Moodle	5							

для ОП «Журналістика і зв'язки з громадськістю»

Денна ф/н

Модулі	Змістовний модуль 1					Допуск – 50 балів	Диференційований залік - 50 балів	Загальна оцінка з курсу - 100 балів
Загальна кількість балів за модулем №1	16							
Теми	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5			
Семінарське заняття	-	-	3	3	3			
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи							
Модульна контрольна робота	7							
Модулі	Змістовний модуль 2							
Загальна кількість балів за модулем №2	29							
Теми	T.6	T.7	T.8	T.9	T.10			
Семінарське заняття	-	3	3	3	3			
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи							
Модульна контрольна робота	7							
Індивідуально-консультаційна робота	10							
Підсумковий тестовий контроль на порталі дистанційної освіти Moodle	5							

для ОП «Психологія», ОП «Германські мови та літератури (переклад включно)», ОП «Фізична культура і спорт: тренер з виду спорту», ОП «Фінанси, банківська справа та страхування», ОП «Управління комунікаціями та бізнес-процесами» та ОП «Менеджмент митної справи», ОП «Журналістика і зв'язки з громадськістю»

Заочна ф/н

Модулі	Змістовний модуль 1					Допуск – 50 балів	Диференційований залік - 50 балів	Загальна оцінка з курсу - 100 балів
Загальна кількість балів за модулем №1	-							
Теми	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5			
Семінарське заняття	-	-	-	-	-			
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи							
Модульна контрольна робота								
Модулі	Змістовний модуль 2							
Загальна кількість балів за модулем №2	45							
Теми	T.6	T.7	T.8	T.9	T.10			
Семінарське заняття	-	-	-	15	-			
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи							
Модульна контрольна робота	20							
Індивідуально-консультаційна робота	10							
Підсумковий тестовий контроль на порталі дистанційної освіти Moodle	5							

Критерії оцінювання роботи на семінарських заняттях

Таблиця 7.1

Розподіл балів за семінарське заняття

Критерії оцінювання	Кількість балів (денна форма)	Кількість балів (заочна форма)
Оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	3	15
Оцінюється робота здобувача, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	2	9-14
Оцінюється робота здобувача, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.	1	1-8
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі.	0	0

Виконання самостійної роботи, як правило, оцінюється під час проведення контактної заняття у вигляді опитування, в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Критерії оцінювання модульних контрольних робіт

Формою проміжного поточного контролю є модульні контрольні роботи, які проводяться у письмовій формі та кожна з яких оцінюється від 0 до 6 (7) балів для денної ф/н та 20 балів для заочної ф/н.(табл. 7.2).

Таблиця 7.2

Розподіл балів за різні види завдань в межах модульної контрольної роботи для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форми навчання

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання	
	денна форма	заочна форма
Теоретичні питання	2/3	4
Тестовий блок	2/2	10
Практичні завдання	2/2	6
Всього	6/7	20

Критерії оцінювання індивідуально-консультаційної роботи

Таблиця 7.3

Шкала оцінювання індивідуально-консультаційної роботи здобувачів вищої освіти

К-ть балів (денна форма)	К-сть балів (заочна форма)	Критерії оцінювання
9/10	10	Послідовність, логічність написання реферату, а також підготовки по ньому презентації та, відповідно, його захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.
5	5	Послідовність, логічність написання реферату, але без підготовки презентації.
0	0	Не написання реферату та презентації по ньому.

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та підсумкового контролю (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі диференційованого заліку.

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, включає обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ Moodle (максимально до 5 балів).

Неформальна освіта

Таблиця 7.4

Шкала та критерії перезарахування результатів навчання, здобутих в неформальній освіті здобувача

Денна/заочна ф/н

Кількість балів	Форма заняття та діяльності	Критерії оцінювання	Рекомендовані ресурси для здобуття результату
9/10	Індивідуально-консультаційна робота	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату обсягом 30 годин (1 кредит ECTS) або більше	Масові онлайн курси https://www.dpu.edu.ua/osvita/neformalna-informalna-osvita
3/15	семінарське заняття, включно із самостійною роботою	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату за темою заняття	Масові онлайн курси на платформі EdERA, Прометеус, Української Академії медіації (https://mediation.ua/), Український центр медіації та переговорів (https://www.ukrmediation.com.ua/ua/navchannia), Міжнародний кампус медіації (https://im-campus.com/uk/mediation-training-in-ukraine/) тощо. Онлайн курси мережевої академії Cisco (https://www.netacad.com/) тощо.
0		Відсутній результат або результат не відповідає тематиці дисципліни	

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Халапсіс О. В. Філософія : підруч. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. 196 с.
2. Хамітов Н.В. Філософія науки і культури. Словник. – Київ, 2024. КНТ. 437 с.
3. Філософія науки, техніки, архітектури в гуманістичному вимірі: монографія. Київ: 2021. 198 с.
4. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 440 с.
5. Філософія : підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. 4-е вид., переробл. Харків, 2023. 424 с.

Допоміжна література:

6. Бистрицький Є., Зимовець Р., Пролеєв С. Комунікація і культура в глобальному світі. К.: Дух і Літера, 2020. 416 с.
7. Ворбертон, Н. Коротка історія філософії / Пер. з англ. Анна Мараховська. – Київ : Наш формат, 2023. 224 с.
8. Європейський словник філософій, український контекст. Лексикон неперекладностей. Том V. Барбара Кассен і Констянтин Сігов / Пер.: Андрій Васильченко – К.: Дух і Літера, 2024. 496 с.
9. Єрмоленко, А. М. Дискурс. Комунікація. Моральність : монографія. Київ : Науково-виробниче підприємство «Видавництво «Наукова Думка» НАН України», 2021. – 438 с.
10. Ідентичність людини: філософсько-антропологічний аналіз : монографія. Загороднюк, В. П., Шалашенко, Г. І., Козачинська, В. В., Лютий, Т. В., Хамітов, Н. В., Ковадло, Г. П., Солонько, Л. А., Дондюк, А. М., Вишинський, С. Д., Малеев, К. С. – Київ : НАН України, Інститут філософії імені Г. С. Сковороди, 2023. – 296 с.
11. Комуникативні трансформації в сучасній науці : монографія / авт. кол. Гардашук, Т., Кузнецов, В., Навроцький, В., Омельянчик, В., Вяткіна, Н., Васильченко, А., Писаренко, Ю., Маєвський, О., Кохан, Я., Кисляковська, І. Київ : Інститут філософії імені Г. С. Сковороди НАН України, 2022. – 394 с.
12. Національна пам'ять в умовах суспільних перетворень : монографія / авт. кол. В. Фадеєв, Г. Носова, М. Кисельов, О. Кисельов, С. Грабовський – К.: Інститут філософії імені Г.С. Сковороди НАН України, 2022. – 296 с.
13. Поліщук І. Є., Галіченко М. В. Філософія та методологія науки у контексті сучасної університетської освіти. Перспективи. Соціально-політичний журнал. 2021. № 4. С. 146-152.
14. Предборська І.М., Ганаба С.О. Філософія історії : навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2021. 231 с.
15. Пролеєв С. В. Влада і суспільство: постмодерна перспектива : Монографія. – К.: Дух і літера, 2021. – 360 с.
16. Соціально-філософські проблеми модернізації українського суспільства з перспективи європейських цінностей : монографія / авт. кол. Єрмоленко, А., Бауман, Ю., Шамрай, В., Гергун, А., Кірюхін, Д., Лазоренко, О., Надольний, М., Нечипоренко, В., Фінько, А., Щербак, С. Київ : Науково-виробниче підприємство «Видавництво «Наукова Думка» НАН України», 2021. – 440 с.
17. Український світ в його релігійних вимірах : колективна монографія / За ред. професорів Л. Филипович та А. Арістової. – Київ : «Світ знань», Інститут філософії імені Г.С. Сковороди НАН України, 2022. 196 с.
18. Хамітов, Н. В. Філософська антропология: актуальні проблеми. Від теоретичного до практичного повороту. К.: КНТ, 2023. 405 с.
19. Харарі, Ю. Н. Sapiens: Людина розумна. Коротка історія людства / Пер. з англ. О. Дем'янчука; 4-те вид. Київ :Форс Україна, 2023. 544 с.
20. Конфуцій Бесіди і судження / Пер. Тетяни Рожко. Київ: Арій, 2022. 224 с.
21. Ніцше Ф. Так казав Заратустра. Жадання влади. К., 2021. 352 с.
22. Платон Діалоги. Київ: Фоліо, 2024. 352 с.
23. Філософія науки і культури: словник. За редакцією Н. Хамітова. К.: КНТ, 2024. 437 с. URL: <https://files.nas.gov.ua/PublicMessages/Documents/0/2024/10/241004150859642-8091.pdf>

Інформаційні ресурси Інтернет:

24. Дух і Літера: [вебсайт] / Видавництво «Дух і Літера». – Електрон. текст. і відеодані. – URL:

<https://duh-i-litera.com/>

25. Електронний архів НУ «Чернігівська політехніка» (IRChNUT) URL: http://library2.stu.cn.ua/resursi_biblioteki/elektronnij_arhiv_chntu/
26. НУ «Чернігівська політехніка». URL: <http://www.Library92@ukr.net>
27. Інститут філософії імені Г. С. Сковороди НАН України. URL: <http://www.filosof.com.ua/publik.htm>
28. Львівське філософське товариство ім. К. Твардовського: [вебсайт] / Львівське філософське товариство ім. К. Твардовського. – Електрон. текст. і відеодані. – URL: <https://twardowski.lviv.org/uk/>
29. Навчальні матеріали онлайн / Філософія. URL: <https://pidruchniki.com/filosofiya/>
30. Національна бібліотека України імені Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua
31. Перелік основних тематичних ресурсів з філософії у комп'ютерній мережі INTERNET. URL: <http://www.philosophy.ua>
32. Система дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка». Курс «Філософія науки і культури». URL: <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=4131>
33. Український інститут національної пам'яті. URL: <https://uinp.gov.ua/>
34. Читиво – вільна онлайн-бібліотека україномовної літератури. <https://chtyvo.org.ua/>

Міжнародні видання:

35. Giddens, Anthony 2020. Central Problems in Social Theory. London: Macmillan. 468 p.
36. Lerche Ch. Said Ab. Concepts of International politics.-N.Y., 2020.246 p.
37. Popper, K. R. The Open Society And Its Enemies. Volume I. The Spell Of Plato. Volume II. The High Tide Of Prophecy: Hegel, Marx, And The Aftermath. New Jersey : Princeton University Press Princeton, 2022. 444 pp.
38. Stanford Encyclopedia of Philosophy. URL: <https://plato.stanford.edu/contents.html>
39. Tungul L. Europeanisation and Eurasianism in Turkey and Ukraine. Balancing between Integration and Autonomy. Taylor & Francis, 2025. 244 p.

9. ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри психології, педагогіки
та суспільних дисциплін
від _____ 20__р. № ____.

Укладачі:

В. МАНДРАГЕЛЯ, д-р. політ. наук, професор,
професор кафедри психології, педагогіки та су-
спільних дисциплін

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни

(протягом 5 років після затвердження або до затвердження освітньої програми)

Навчальний рік	Дата засідання кафедри	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП